

Om Konstnärskooperativet Interim kultur

Inledning

Kooperativet Interim kultur växte fram ur viljan att verka för bättre arbetsvillkor på en alltmer prekär arbetsmarknad, i vårt fall scenkonstområdet. Grundidén kan beskrivas som en form av organisering där arbetare gemensamt äger den infrastruktur som behövs för att administrera uppdrag och projekt. Så istället för att var och en driver ett eget företag eller organisation, delar vi på ansvar och bidrar gemensamt och solidariskt med de resurser som krävs för att administrera våra respektive verksamheter.

Interim kultur består av två juridiska personer. En ideell förening som säkerställer medlemmarnas demokratiska inflytande över sin gemensamma organisering, och ett av föreningen helägt aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning som förvaltar och utvecklar den affärsmässiga verksamheten.

Även om denna juridiska konstruktion kanske inte vanligtvis definieras som ett kooperativ så har vi valt att göra det, med utgångspunkt i att varje medlem i föreningen har lika rösträtt och verksamhetens främsta drivkraft är medlemsnytta.

Syfte och mål

Vi som är medlemmar i Interim kultur ideell förening arbetar som frilansare inom konst och kultur, som artister, konstnärer, projektledare och pedagoger. I dagsläget arbetar de flesta av oss inom scenkonstområdet, även om gränserna mellan olika konstområden naturligtvis är flytande.

Vi bedriver fristående verksamheter men har valt att organisera oss tillsammans kring en gemensam ekonomisk och administrativ infrastruktur för att dela på kunskap, resurser och kostnader. Tillsammans vill vi utveckla en pålitlig administrativ infrastruktur som bidrar till att underlätta vårt arbete och förbättra våra arbetsvillkor, höja det ekonomiska och juridiska förtroendet från uppdrags- och bidragsgivare, samt skapa ett attraktivt kooperativ för befintliga och tillkommande medlemmar.

Vi kallar Interim kultur för ett anställningskooperativ och det är vårt gemensamma verktyg. En grundläggande tanke är att värna rollen som anställd arbetstagare och att denne bibehåller sin rätt till samhällets sociala trygghetssystem. Initiativet till Interim kultur har vuxit fram som ett motstånd till utvecklingen inom de prekära arbetsmarknaderna där en växande andel tvingas att bli ofrivilliga företagare. Kooperativet har två huvudsakliga tjänster: medlemmen kan organisera sina uppdrag och anställningar genom kooperativet; medlemmen som individ eller i grupp kan driva projekt och söka projektmedel via kooperativet för att finansiera konstnärlig och kulturell verksamhet.

Tjänsterna fungerar både vid arbete i Sverige och internationellt. Eftersom många av oss arbetar geografiskt rörligt, i korta projekt och i skiftande konstellationer innebär Interim kultur en stabil administrativ plattform där vi långsiktigt kan bygga upp en kompetens och samla vår administration i en och samma organisation. Kooperativet kan även fungera som ett "växthus" där vi kan testa idéer och samarbeten och lära oss mer om företagande.

Vårt mål är att utveckla en gemensamt ägd infrastruktur som är byggd på solidariska och demokratiska värdegrunder. Vi strävar efter att utveckla en kultur där vi driver själva tillsammans. Vi använder en andel av våra intäkter för att bekosta administration, bokföring, revision och uppbyggnad av organisationen samt att göra överskott för att bygga eget kapital.

Bakgrund och utveckling av idén

Interim kulturs infrastruktur har utvecklats under flera faser sedan 2007.

Utvecklingen av infrastrukturen och idéerna för ekonomisk samordning omfattade 2007–2011 främst två frilansande dansare som hade tröttnat på att ha många arbetsgivare och korta anställningskontrakt per år, något som för många frilansare skapar ett tidskrävande administrativt arbete. 2011 var tiden mogen att bjuda in fler frilansare för att utveckla idén i större skala. Intresset var stort att samlas kring idén om Interim kultur och i dag har föreningen ett trettiootal medlemmar, som använder strukturen i varierande grad, vid tillfälliga uppdrag eller för kontinuerlig verksamhet.

Verksamhetens utveckling avseende omsättning:

År	Omsättning	Organisationsform
2011	1 154 000 kr	Ideell förening
2012	2 266 000 kr	Ideell förening
2013	3 258 000 kr	Ideell förening
2013/2014	2 916 000 kr	Aktiebolag (svb)
2014/2015	5 949 000 kr	Aktiebolag (svb)
2015/2016	6 305 000 kr	Aktiebolag (svb)

Strukturen och dess verktyg utvecklas kontinuerligt beroende på medlemmarnas behov och verksamhetens omfattning. På en extra föreningsstämma i december 2012 togs beslutet att under 2013 starta ett av föreningen helägt aktiebolag, för att hantera och utveckla den affärsmässiga verksamheten. Interim kultur AB (svb) – ett aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning – bildades i oktober 2013. Sedan bolaget startade fokuserar den ideella föreningen på demokrati- och medlemsfrågor, grundläggande ideologiska diskussioner, samt att genom ägardirektiv ange riktningen för aktiebolagets verksamhet, medan aktiebolaget hanterar all ekonomisk verksamhet.

Kooperativa principer

Interim kultur inspireras av de sju kooperativa principer som vägleder många kooperativ:

1:a principen: Frivilligt och öppet medlemskap

Medlemskap är öppet för alla som arbetar inom konst- och kulturområdet, och som vill bidra till att utveckla kooperativet samt följa gemensamt uppsatta stadgar och riktlinjer. Föreningen tar inte ställning i estetiska frågor och gör inte anspråk på att företräda en viss typ av konstnärer. Dokumentmallar och arbetsmetoder som utvecklas inom kooperativet är tillgängliga för vem som helst att använda och bearbeta.

2:a principen: Demokratisk medlemskontroll

Föreningens medlemmar har lika rösträtt. Ett primärt mål är att utveckla och underhålla en väl fungerande infrastruktur för kommunikation, möten och samverkan, där alla medlemmar kan följa och delta i kooperativets förvaltning och utveckling.

Ett signum för kooperativet ska vara dess administrativa noggrannhet och transparens samt solidariska och rättvisa fördelningsmodeller för de gemensamma kostnaderna. Förvaltare och revisor ska se till att kooperativets bokföring och förvaltning sker enligt god redovisningssed och är tillgänglig för insyn.

3:e principen: Medlemmarnas ekonomiska deltagande

Varje medlem bidrar med en årlig medlemsavgift som bestäms vid ordinarie föreningsstämma. Medlen ska täcka löpande förvaltning av föreningen. Varje användare av bolagets tjänster avsätter en andel enligt en procentsats av sina intäkter som serviceavgift. Procentsatsen bestäms vid ordinarie bolagsstämma. Dessa medel avser täcka gemensamma kostnader och utveckling av infrastrukturen samt bidra till att bygga upp eget kapital.

Eventuellt överskott ska användas för att utveckla kooperativet, och medlemmarna kan i dessa fall rösta om hur kooperativets kapital bäst kan användas.

4:e principen: Självständighet och oberoende

Kooperativet ska följa principen om självständighet och oberoende, vilket innebär att avtal med andra organisationer eller eventuellt anskaffande av externt kapital, ska ske under villkor som säkerställer demokratisk medlemskontroll.

5:e principen: Utbildning, praktik och information

En grundläggande motivation till att starta kooperativet är att skapa en arbetssituation där vi kan dela med oss av våra kunskaper och tillsammans höja vår kompetens. Vår vidareutbildning sker därmed dels genom vår samverkan i den

dagliga verksamheten, dels genom särskilda arrangemang och insatser, såsom t.ex. medlemsträffar. En annan typ av kompetenshöjande insats är att vi strävar efter att gemensamt arbeta med policies för t.ex. jämställdhet och arbetsvillkor.

Vi kommunicerar gärna den kooperativa organiseringens fördelar till andra, både som ett sätt att rekrytera fler medlemmar, samt som en uppmaning till frilansare inom kultur och andra branscher att organisera sig kooperativt.

6:e principen: Samarbete mellan kooperativa föreningar

Vi samarbetar med organisationer med liknande ideologisk profil, och flera av dessa är kooperativ. Vi förvaltar t.ex. kooperativets kapital hos Ekobanken. En viktig värdegrund för oss är principen om öppen källkod och “creative commons”, som i vårt fall innebär att alla dokumentmallar och arbetsmetoder som utvecklas inom kooperativet delas med andra intresserade kooperativ, organisationer och icke-medlemmar.

7:e principen: Samhällshänsyn

Kooperativets grundidé är att ta tillvara på, dela och koordinera befintliga resurser för att skapa bättre arbetsvillkor för medlemmarna. Detta ser vi som en del i en hållbar utveckling för kultursektorn, och de prekära arbetsmarknaderna i stort. De flesta av oss är verksamma internationellt, och vårt kooperativ innebär på så sätt en knypunkt lokalt i Stockholm, som är kooperativets bas.

Om medlemskap i kooperativet

Medlemskap och medlemsavgift

Personer som vill bli medlemmar kontaktar förvaltaren för att få information om hur kooperativet fungerar, och sedan föreningsstyrelsen för att ansöka om medlemskap. Alla som stödjer föreningens syften och dess kooperativa form beviljas medlemskap. En medlemsavgift – i dagsläget flexibel på tre olika nivåer för att ta hänsyn till medlemmarnas ekonomiska situation och användningsgrad av kooperativets tjänster – betalas in, vilket ger tillgång till medlemstjänsterna (alla nivåer av medlemsavgift erhåller samma service). Medlemsavgiften syftar främst till att finansiera de omkostnader som det innebär att driva föreningen, samt att bygga upp eget kapital för att säkerställa föreningens ägande av servicebolaget Interim kultur AB (svb).

Serviceavgift, kunskapsdelning och arbetsinsats

De medlemmar och projekt som har intäkter i kooperativet bidrar med en andel av sin omsättning till de gemensamma kostnaderna (i dagsläget 10 %), samt till att utveckla infrastrukturen och bygga upp bolagets kapital. De gemensamma kostnaderna omfattar all förvaltning/administration, revision, bankkostnader och postbox.

Vissa uppdrag tar mer tid i anspråk än vad serviceavgiften kan täcka, medan andra tar mindre. Ansökningar som blir beviljade hjälper till att betala för arbetet med ansökningar som inte blir beviljade. På detta sätt hjälper medlemmarnas serviceavgift till att finansiera både de egna uppdragen, den nödvändiga gemensamma infrastrukturen, och till andra medlemmar som vid ett visst tillfälle inte helt täcker sina utgifter.

För att den centrala administrationen ska fungera tillfredsställande förbinder sig medlemmarna att följa uppsatta riktlinjer för framförhållning, planering och inlämning av information. Varje uppdrag och projekt innebär nya behov och frågeställningar, och medlemmarnas användning av infrastrukturen gör på så sätt att infrastrukturen hela tiden utvärderas och kontinuerligt kan förbättras. Målet är att den information som samlas – och kompetens som byggs upp – centralt i sin tur ska tillgängliggöras till alla medlemmar.

I och med att medlemmarna hela tiden får mer erfarenhet av att använda verktygen, är målet att gradvis minska belastningen på, och kostnaden för, den centrala administrationen. Detta blir medlemmarnas arbetsinsats, som bidrar både till de egna projekten och verksamheten som helhet.

Medlemstjänster

Medlemmarna kan organisera sina uppdrag och anställningar via aktiebolaget. Syftet är att göra det möjligt för arbetstagare att ta uppdrag där uppdragsgivaren vill att arvode faktureras, och där arbetstagaren själv inte har möjlighet att fakturera. Aktiebolaget fakturerar uppdragsgivaren, anställer arbetstagaren och tar arbetsgivaransvar för den anställde gällande försäkring, pension, skatt osv. Det går även att slå samman flera uppdrag till längre, sammanhängande anställningar samt att arbeta utomlands. En stor fördel med att kontinuerligt samla uppdrag hos

Interim kultur är att vi slipper jaga dokument som kontrakt och arbetsgivarintyg från en stor mängd arbetsgivare, och istället har en kontinuerlig och primär arbetsgivare som verkar för goda arbetsvillkor.

Genom Interim kultur har individer och grupper även möjlighet att driva projekt och söka projektmedel via aktiebolaget. Syftet är att stödja konstnärer/konstnärsgupperingar som av olika skäl inte har en juridisk person att söka projektmedel genom, t.ex. nyutexaminerade, utövare som inte tidigare bedrivit egen verksamhet eller personer som tidigare varit verksamma i ett annat land. Vi menar även att det på många sätt är smartare att samla många verksamheter i en gemensam organisation, istället för att alla ska driva egna företag eller föreningar. Praktiskt innebär det att Interim kultur blir projektets administrativa struktur och går in som garant för att ekonomi och administration sköts korrekt, samt stöttar konstnär och projektägare i val relaterat till dessa områden. Det innebär också att en medlemmas och administratörernas kompetens hela tiden höjs, och därmed kvaliteten på ansökningarna. Om ansökan får bifall tar organisationen ett formellt ansvar för att projektet genomförs i enlighet med bidragsgivarens riktlinjer.

Konkret omfattar medlemstjänsterna bl.a. följande:

- fakturering
- anställningskontrakt, arbetsgivarintyg och lönehantering
- försäkringar och pensionsinsättningar
- stöd vid projekt- och verksamhetsansökningar
- stöd vid bidragsredovisningar
- skatte- och momsredovisning
- kontraktsskrivning med extern part
- budgetplanering
- bokföring, kontering, bokslut och revision
- informationsinhämtning avseende t.ex. skatteregler och internationellt arbete
- särskilda administrativa uppgifter, t.ex. vid utlandsarbete
- utvecklingsarbete av infrastrukturen som helhet.

Vi strävar hela tiden efter att hitta en balans mellan gemensamma riktlinjer och flexibelt utformade lösningar utefter förutsättningar och behov för varje enskild medlem.

Medlemskap och arbetslöshetsersättning

Reglerna för arbetslöshetsersättning förändras ständigt utefter rådande politik och i takt med att rollerna på arbetsmarknaderna förändras. Interim kultur befinner sig till viss del i en gråzon i denna fråga i och med att medlemmarna tillsammans kan påverka den gemensamma infrastrukturen och organisationen som helhet. I vårt fall äger alltså medlemmarna gemensamt en ideell förening, en juridisk person som i sin tur äger ett aktiebolag, som är arbetsgivare.

Detta inflytande bör dock inte påverka rätten till arbetslöshetsersättning som arbetstagare. Det är alltså osannolikt att medlemmen/arbetstagaren i Interim kulturs struktur skulle kunna anses vara företagare eller självständig uppdragstagare. Dock är detta något som alltid prövas individuellt av a-kassan.

Vi anser att vårt sätt att organisera våra arbeten ska ses som en anställningsform, även om vi har möjlighet till inflytande. Interim kultur är transparenta kring hur organisationen är uppbyggd, och har ingen avsikt att strukturellt utnyttja trygghetssystemen.

Om kooperativets infrastruktur

Föreningen

På en årlig ordinarie föreningsstämma beslutar medlemmarna om föreningens mål och prioriteringar, ägardirektiv till aktiebolaget, samt utser en styrelse. Det är även på föreningsstämman som vi behandlar de frågor som ska beslutas om på aktiebolagets bolagsstämma.

Saker som medlemmarna vill föreslå eller ändra tas upp som motioner på föreningsstämma, och ibland gör vi även undersökningar och omröstningar via internet som guidar styrelsens och administrationens arbete. Utöver föreningsstämmorna hålls medlemsmöten för att diskutera aktuella frågor och ibland med teman som medlemmarna föreslår.

Aktiebolaget

Aktiebolagets styrelse utser en verkställande direktör som sköter den dagliga driften och utvecklingen av den administrativa verksamheten och strukturen. Bolagsstyrelsen ansvarar tillsammans med vd för att de beslut som tas på bolagsstämman (där föreningens styrelse representerar ägaren, dvs. föreningen) realiserar och att aktiebolaget förvaltas på ett legitimt och ändamålsenligt sätt. På styrelsemötena presenterar vd hur verksamheten utvecklas, den ekonomiska situationen, idéer för fortsatt utveckling osv.

Ett fokus för styrelsen, enligt ägardirektiven, är att uppnå en situation som balanserar kostnadseffektivitet för användarna med goda arbetsvillkor för administrationen.

Administration, bokföring, revision

Under åren har Interim kultur arbetat fram ett arbetsflöde med administration, bokföring och revision med målet att uppnå största möjliga pålitlighet, noggrannhet och säkerhet. En organisation där många människor och projekt har separata kostnadsställen i bokföringen och samtidigt bidrar solidariskt till de gemensamma utgifterna kräver ett relativt komplext affärssystem.

För att föreningen inte ska ha några stora fasta kostnader är samtliga tjänster utlagda på andra företag, som arbetar enligt kooperativets behov. I dagsläget finns alltså ingen anställd administrativ personal och Interim kultur har inget kontor. I dag använder kooperativet två huvudsakliga inhyrda tjänster:

- En vd/förvaltningsbyrå som gör allt det praktiska som inte medlemmarna gör själva, och som alltså ansvarar för att aktiebolagets samtliga åtaganden realiserar; dvs. fakturering, anställningskontrakt och lönehantering, stöd vid projekt- och verksamhetsansökan, skatte- och momsredovisning, kontraktsskrivning med extern part, budgetplanering, bokföring, kontering och bokslut, informationsinhämtning avseende skatteregler, försäkringar, samt research och utveckling av infrastrukturen.
- En revisionsbyrå som kontinuerligt granskar föreningens och aktiebolagets förvaltning dels vad gäller ekonomi, dels hur beslut följs upp av styrelse och vd.

Kapitalförvaltning och betalsystem

Rättvis ekonomi och ekonomisk demokrati är viktigt för oss. Vi har därför byggt upp en struktur baserad på etiska ekonomiska alternativ, dvs. banker där vi kan förvalta våra pengar och betalsystem där vi kan sköta våra transaktioner som stämmer överens med våra kooperativa värderingar. Det innebär t.ex. att pengarna förvaltas i medlemsägda banker med transparent utlåning och fokus på social och ekologisk hållbarhet, och att vi undviker den globala finansmarknadens svåröverskådliga och problematiska strukturer för att omfördela pengar enligt kapitalistiska principer. Vi förvaltar vårt kapital räntefritt, eftersom vi menar att sättet som ränta tillämpas så gott som alltid vidmakthåller och förstärker ekonomisk ojämlikhet.

Tyvärr finns i dagsläget ingen etisk bank där det går att samla alla tjänster som vi behöver. T.ex. sköts alla transaktioner via en storbank medan kooperativets kapital förvaltas räntefritt hos medlemsägda banker.

Dokument

- [Stadgar Interim kultur ideell förening](#)
- [Bolagsordning Interim kultur AB \(svb\)](#)
- [Föreningens ägardirektiv till aktiebolaget](#)
- [Jämställhetsplan 2013-2016, Interim kultur AB \(svb\)](#)
- [Årsredovisning 2015-07-01–2016-06-30, Interim kultur AB \(svb\)](#)

Kontakt

Johan Thelander, VD Interim kultur AB (svb)
johan.thelander@interimkultur.org | 0702-977970